

Direktiv till utredning om att utveckla och förnya Skolidrottsförbundets skol-DM och skol-SM verksamhet

Sammanfattning

En utredare ska ta fram ett förslag på en verksamhet inom ramen för Skolidrottsförbundets organisation som utvecklar och förnyar nuvarande tävlingsverksamhet som innefattar skol-DM och skol-SM.

Utredaren ska bland annat

- Formulera ett förslag baserat på den förra tävlingsutredningens slutsatser om nuvarande verksamhet.
- Analysera effekterna av förslaget såväl ekonomiskt som organisatoriskt
- Formulera ett förslag som bygger på strategidokumentet Färdplan 2015 och utvecklingsplanen för 2017-2019.

Uppdraget ska redovisas senast den 8 juni 2017 och delrapporteras i enlighet med beslutad tidsplan.

Tävling som en del av Skolidrottsförbundets verksamhet

Att tävla har varit en självklar del av förbundets verksamhet sedan bildandet för 100 år sedan. Skolidrottsförbundets stora skoltävlingar var under lång tid av 1900-talet mycket uppmärksammade och uppskattade ungdomstävlingar med hög status. Många framstående idrottare har under sin skoltid nått framgång också i skol-DM och skol-SM och dessa tävlingar var viktiga och en del av en framgångsrik karriär.

Skolidrottsförbundet har stått som arrangör för dessa mästerskap i en rad olika idrotter såväl lagtävlingar som individuella tävlingar. Under perioder och inom vissa idrotter har specialidrottsförbund haft det största ansvaret för att genomföra tävlingarna. Men Skolidrottsförbundet och dess tävlingsgrupp har under senare tid varit ansvariga för genomförandet av de flesta skol-SM tävlingar medan det sett väldigt olika ut i skol-DM.

Skolidrottsförbundets tävlingar har för många föreningar varit själva anledningen till att finnas till. Medlemmarna har samlats och tränat för att förbereda sig för tävlingar. Deltagarna i tävlingar har upplevt gemenskap och fått möta andra barn och unga i andra föreningar.

Under de senaste 20 åren har utvecklingen inom skolväsendet med skolor inriktade på idrott påverkat våra tävlingar. Ett mindre antal skolor än tidigare samlar de bästa och mest intresserade idrottarna inom olika idrotter. Det kan handla om Riksidrottsgymnasier eller bara högstadieskolor och gymnasier med specialinriktning mot en idrott. Detta har gjort att gapet kvalitetsmässigt har ökat mellan skolorna och inom vissa idrotter som till exempel basket och volleyboll är det särskilt svårt att konkurrera om gapet är för stort vilket medfört att våra skol-SM tävlingar utarmats eller lagts ner på grund av bristande intresse. Våra nationella tävlingar innebär också stora kostnader för deltagande lag som beroende på var de hör hemma i landet snabbt kan få långa resor. Dessa resor bekostas i många fall av skolan och inte av föreningen. Tävlingarna kan för många också innebära att de tar mycket tid i anspråk vilket inverkar på skolgången och det gör också att skolor med idrottsprofil har särskilt lätt att delta med sina elever.

Skol-DM har inte haft någon nationell strategi eller följt några gemensamma föreskrifter utan har arrangerats relativt fritt i respektive distrikt. Tävlingarna har arrangerats i olika sporter i olika distrikt och med olika lokala arrangörer i form av skolor, kommuner, skolidrottsföreningar och andra idrottsföreningar.

Med vetskap om detta i kombination med att Svensk Idrott beslutade om en gemensam strategi mot 2025 där idrotten ska verka för idrott hela livet för så många som möjligt togs beslut om en tävlingsutredning som presenterade sina resultat hösten 2016. Utredningen pekade på att våra tävlingar inte på ett tillfredsställande sätt lever upp till den gemensamma strategin eller till de strategier vi själva har för vår egen verksamhet. I vår färdplan för 2025 är en återkommande viljeinriktning den om "idrott utan krav på prestationer". Och i vår utvecklingsplan för perioden 2017-2019 sätts skolidrottsföreningen som organisation i fokus och utvecklingen mot en att bli en förening av unga för unga med utbildade ledare, levande demokrati och regelbundna, varierande aktiviteter.

Förslag om förnyad tävlingsverksamhet

Skolidrottsförbundets styrelse har beslutat att tillsätta denna utredning för att utveckla och förnya vår verksamhet inom förbundets organisation som tar hänsyn till Svensk Idrotts strategi och våra framtidsdokument och hjälper oss att färdas mot målen. Förbundsstyrelsen ser vikten av en fortsatt verksamhet där skolidrottsföreningar träffas och utövar idrott tillsammans.

- Utredningen ska ha sin utgångspunkt i Strategi för Svensk Idrott 2025, Skolidrottsförbundets ändamålsparagraf, Färdplan 2025, Utvecklingsplanen 2017-2019 och Tävlingsutredningen.

Skolidrottsförbundet är till sin organisation lik andra specialidrottsförbund och har när det gäller tävlingsverksamheten arbetat på ett liknande sätt. Tävlingar har mestadels arrangerats i populära lagsporter och individuella idrotter som återfinns också i andra förbund. Därmed har det funnits ett incitament för skolidrottsföreningar att utöva och träna på dessa idrotter för att prestera på tävling. Det har också varit möjligt för föreningar med många idrottare som redan utövar dessa idrotter att tävla utan sammankomster i föreningen.

- Utredningen ska i sitt förslag titta på möjligheten att med en ny tävlingsverksamhet bidra till att bredda utbudet i föreningarnas aktiviteter och göra dem mer varierade och motverka specialisering. En ny verksamhet ska också stå för mångfald och tillgänglighet såväl när det gäller deltagare som när det gäller utbud av aktiviteter.

Det har under åren visat sig att flera av Skolidrottsförbundets medlemsföreningar är medlemmar till största del för att kunna delta i tävlingar som skol-SM och skol-DM. De betalar medlemsavgift till förbundet och deltagaravgift till tävlingar vilket har en positiv effekt på förbundets ekonomi såväl centralt som regionalt, särskilt via det SF stöd som utgår till Skolidrottsförbundet baserat på antal medlemsföreningar och medlemmar i dessa. Deltagaravgiften går till största del till administration och medaljer till tävlingarna.

- Utredningen ska presentera ett förslag på attraktiva tävlingar som därmed har förutsättningar att skapa en hållbar ekonomi i verksamheten. De delar som utredningen ska titta på är förutsättningar för medlemskap i förbundet, deltagande i tävlingar och sponsorsamarbeten för Skolidrottsförbundet centralt samt på distriktsnivå.

Förbundets tävlingsverksamhet har i många fall arrangerats av vuxna för unga precis på samma sätt som sker i övrig svensk idrott. Det har också funnits en del bra exempel på det motsatta förhållandet med unga som arrangerar för unga. Arrangörskapet har också sett olika ut på olika tävlingar, i olika sporter och i olika sammanhang. Detta har bland annat lett till en otydlighet om vem som står bakom arrangemangen och också lett till att Skolidrottsförbundet i många fall inte självklart kunnat dra nytta av arrangemangen när det gäller ökad kännedom om verksamheten och förbundet.

- Utredningens förslag ska leda till att barn och unga, framförallt som medlemmar i en skol-IF, ska vara involverade och engagerade som till exempel arrangörer, funktionärer, administratörer av tävlingar och arrangemang. Tävlningarna ska öka kännedomen om skol-IF och Skolidrottsförbundet för såväl deltagare som övriga som kommer i kontakt med tävlingarna.
- Utredningen ska presentera ett förslag där effekterna av att ta bort slutsegrare i tävlingsmoment där sådana traditionellt har utsetts analyseras. Samtidigt ska olika åldersgrupper tas i beaktande och förslaget kan se olika ut beroende på vilka åldersgrupper som deltar om utredningen så finner lämpligt. Utredningen ska också jobba för att hitta möjligheter att blanda deltagare med olika juridiskt kön i samma aktiviteter.
- Utredningens förslag ska innehålla en tidsplan för att få förslaget att bli verklighet och särskilt titta på möjligheten och positiva effekter av att använda sig av ett pilotdistrikt och pilottävlingar.

Arbetets genomförande och redovisning av uppdraget

Efter en analys av nuläget när det gäller ekonomi, deltagarantal med mera i skol-DM i våra distrikt som genomförs under december 2016 kan utredningen ta sin början.

Utredaren ska hämta in synpunkter från Skolidrottsförbundets förbundsstyrelse, förbundskansli, distriktsförbund, övriga idrottsrörelsen, andra organisationer, skolidrottsföreningar, skolor och andra aktörer som arbetar med idrott för barn och ungdomar eller med demokrati och delaktighet hos barn och unga. Utredaren ska hålla sig informerad om och beakta relevant arbete som pågår inom övriga idrottsrörelsen och skolväsendet samt ta del av relevant forskning

Utredaren ska lämna förslag på organisatoriska förändringar om det bedöms nödvändigt för att genomföra förslaget.

Uppdraget ska redovisas senast den 8 juni 2017 och delrapporteras i enlighet med beslutad tidsplan.